

XXV ОБИКНОВЕНО НАРОДНО СЪБРАНИЕ

ТРЕТА РЕДОВНА СЕСИЯ

Стенографски дневникъ

НА

62. заседание

Събота, 28 мартъ 1942 г.

(Открито въ 11 ч. 45 м.)

Председателствувалъ подпредседателятъ Никола Захариевъ. Секретари: Александъръ Загоровъ и Атанасъ Цвѣтковъ.

СЪДЪРЖАНИЕ:

Стр.

Стр.

Съобщения:

Отпуски 1347

По дневния редъ:

Предложения: 1. За даване разсрочка отъ 10 години на Общинското стопанско предприятие — ветеринарна служба, гр. Хасково, за изплащане сумата отъ 531.658 л. (Приемаме) 1347

2. За освобождаване отъ вносно мито и други данъци, такси и гербъ 2.000 броя мушамини-облѣкло, доставяни отъ Българската земеделска и кооперативната банка (Приемаме) 1348

Законопроектъ противъ търгуването съ неприятеля и запориране имуществата на поданици на неприятелски държави и физически и юридически лица, живущи или съ седалище въ неприятелски държави (Второ четене) 1348

Говорили: С. Яневъ 1348

М-ръ д-ръ С. Загоровъ 1349

Съобщение отъ м-ръ-председателя, че Негово Величество Царятъ е утвърдилъ законитъ и решенията, гласувани презъ третата редовна сесия на XXV обикновено Народно събрание 1351

Предложение отъ м-ръ-председателя, всички законопроекти, внесени презъ тази сесия, но неразгледани, да се считатъ внесени презъ следващата сесия (Приемаме) 1351

Сесия — закриване. Писмо отъ Негово Величество Царя, съ което упълномощава министъръ-председателя Б. Филовъ да закрие отъ Негово име третата редовна сесия на XXV обикновено Народно събрание (Прочитане отъ министъръ-председателя Б. Филовъ) 1351

Благодарности: 1. Отъ министъръ-председателя Б. Филовъ къмъ народнитъ представители за усърдието и грижитъ, които сж проявили при разглеждането на различнитъ законопроекти, внесени презъ сесията 1351

2. Отъ председателствувания Н. Захариевъ по случай привършване работата на третата редовна сесия на XXV обикновено Народно събрание 1352

Председателствувалъ Никола Захариевъ: (Звъни) Присъствуватъ необходимото число народни представители. Откривамъ заседанието.

(Отсъствуватъ народните представители: Александъръ Гатевъ, Божилъ Пращировъ, Борисъ Мончевъ, д-ръ Василъ Георгиевъ, Василъ Велчевъ, Георги Шишковъ, Георги Чалбуровъ, Георги Миковъ, Георги Тодоровъ, Дѣлчо Тодоровъ, Жико Струнджевъ, Иванъ п. Константиновъ, д-ръ Иванъ Йотовъ, Кирилъ Минковъ, Лазаръ Бакаловъ, Михаилъ Йововъ, Никола Логофетовъ, Обрешко Славовъ, Панайотъ Станковъ, Петъръ Грънчаровъ, д-ръ Петъръ Шишковъ, Петъръ Думановъ, Спасъ Мариновъ и Тодоръ Кожухаровъ)

Председателството е разрешило отпускъ на следните г-да народни представители:

Александъръ Гатевъ — 1 день;
Д-ръ Василъ Георгиевъ — 1 день;
Георги Миковъ — 1 день;
Димитъръ Илиевъ — 1 день;
Жико Струнджевъ — 1 день;
Стефанъ Багриловъ — 1 день, и
Филипъ Махмудиевъ — 2 дена.

Народниятъ представителъ г-нъ Кирилъ Минковъ моли да му се разреши единъ день отпускъ. Понеже се е ползувалъ съ повече отъ 20 дни отпускъ, следва да му разреши Народното събрание. Които сж съгласни да се разреши на народния представителъ г-нъ Кирилъ Минковъ още единъ день отпускъ, моля, да вдигнатъ рѣка, Мнозинство, Събранието приема.

Минаваме къмъ дневния редъ, точка първа:

Одобрене на проекторешението за даване разсрочка отъ десетъ години на общинското стопанско предприятие — ветеринарна служба, гр. Хасково, за изплащане сумата отъ 531.658 л.

Които г-да народни представители приематъ да се прочете само проекторешението, а мотивитъ къмъ него да се считатъ за прочетени, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Моля г-на докладчика да прочете проекторешението.

Докладчикъ Димитъръ Андреевъ: (Чете)

„ПРОЕКТОРЕШЕНИЕ

за даване разсрочка отъ 10 години на Общинското стопанско предприятие — ветеринарна служба, гр. Хасково, за изплащане сумата отъ 531.658 л.

Одобрява се да се даде на Общинското стопанско предприятие — ветеринарна служба, гр. Хасково, разсрочка отъ 10 години за изплащане на сумата 531.658 л., дължима за мита и пр. къмъ Столичната, Бургаската и Русенската митници.

(Ето текстътъ на мотивитъ:

МОТИВИ

къмъ проекторешението за даване разсрочка отъ 10 години на Общинското стопанско предприятие — ветеринарна служба, гр. Хасково, за изплащане остатъка отъ сумата 531.658 л., дължима за мита и пр. къмъ Столичната, Бургаската и Русенската митници.

Г-да народни представители! Ветеринарната служба при Хасковското общинско стопанско предприятие съ писмо № 445, отъ 7 мартъ т. г., съобщава, че е построила въ сѣния градъ модерна кланица съ хладилникъ, за които е изразходвала около 14.000.000 л.

За обзавеждане на кланицата и хладилника сж внесени отъ чужбина необходимитъ инсталации, като за митнитъ берии, на сума 1.395.186 л., общината е задължена къмъ Столичната, Бургаската и Русенската митници.

Съ горното писмо общината, съобщавайки, че досега е изплатила за мита и пр. 863.528 л., моли, за да се облекчи финансовото ѝ състояние, да се обложат въпросните съоръжения по ст. 512 в/2 на вносната митническа тарифа, съ намалено мито.

Понеже това искане на общината не може да се удовлетвори, а, от друга страна, за да се подпомогне сжшата, тъй като съ това предприятие тя допринася за повишаване и подобрене на скотовъдството и отраслитъ му, моля ви, г-да народни представители, да разгледате и, ако одобрите, да приемете представеното ви за целта проекторешение.

Гр. София, мартъ 1942 г.

Министъръ на финанситъ: Д. Божиловъ)

Председателстващъ Никола Захариевъ: Които г-да народни представители приематъ да се одобри решението за даване разсрочка отъ десетъ години на Общинското стопанско предприятие — ветеринарна служба, гр. Хасково, за изплащане сумата отъ 531.658 л., моля, да вдигнатъ ржка. Мнозинство, Събранието приема.

Минаваме къмъ точка втора отъ дневния редъ:

Одобрение на проекторешението за освобождаване отъ вносно мито и други данъци, такси и гербъ 2.000 броя мушамии-облѣкло, доставяни отъ Българската земеделска и кооперативна банка.

Които г-да народни представители приематъ да се прочете само проекторешението, а мотивитъ къмъ него да се считатъ прочетени, моля, да вдигнатъ ржка. Мнозинство, Събранието приема.

Моля г-на докладчика да прочете проекторешението.

Докладчикъ Димитъръ Андреевъ: (Чете)

„ПРОЕКТОРЕШЕНИЕ

за освобождаване отъ вносно мито, други данъци, такси и гербъ 2.000 броя мушамии-облѣкло, доставяни отъ Българската земеделска и кооперативна банка.

Разрешава се на Българската земеделска и кооперативна банка да внесе 2.000 броя мушамии-облѣкло, които да се освободятъ безъ заплащане на вносно мито, други данъци, такси и гербъ.

(Ето текстътъ на мотивитъ:

МОТИВИ

къмъ проекторешението за разрешаване на Българската земеделска и кооперативна банка да внесе 2.000 броя мушамии-облѣкло и се освободятъ отъ вносно мито и други данъци, такси и гербъ.

Г-да народни представители! Службитъ на Българската земеделска и кооперативна банка по своята сжшностъ иматъ прѣка връзка и личенъ контактъ съ производителнитъ стопански слоеве, като на съответнитъ чиновници се налага да пътуватъ презъ всѣко време на годината, независимо отъ атмосфернитъ промѣни. За нуждитъ на тия чиновници банката въ миналото е доставяла служебни непромокаеми мушамии-облѣкло, съ които тѣ си служатъ при пътуване.

И тази година банката има желание да достави такива, особено за персонала въ новитъ предѣли на страната. Оказа се, обаче, че на пазара не се намиратъ такива мушамии.

При сжществуващата днесъ криза за облѣкло, частъ отъ чиновницитъ на банката желаятъ да се снабдятъ за своя смѣтка съ мушамии, които сж по-практични, като дрехи за запазване, при пътуване, на другото имъ облѣкло. На друга частъ чиновници банката е длъжна да имъ набави такива мушамии.

Поради това, че на пазара такива мушамии не се намиратъ, Българската земеделска и кооперативна банка моли да ѝ се разреши да достави безъ мито, други данъци, такси и гербъ 2.000 броя мушамии-облѣкло, които ще се дадатъ на едни чиновници служебно, а на други — срещу заплащане костюмата стойностъ.

Като ви излагамъ горното, моля ви, г-да народни представители, да разгледате и, ако одобрите, да приемете представеното ви за целта проекторешение.

Гр. София, мартъ 1942 г.

Министъръ на финанситъ: Д. Божиловъ)

Председателстващъ Никола Захариевъ: Които г-да народни представители одобряватъ проекторешението за освобождаване отъ вносно мито, други данъци, такси и

гербъ 2.000 броя мушамии-облѣкло, доставяни отъ Българската земеделска и кооперативна банка, моля, да вдигнатъ ржка. Мнозинство, Събранието приема.

Минаваме на точка трета отъ дневния редъ:

Второ четене на законопроекта противъ търгуването съ неприятелъ и запориране имуществата на поданици на неприятелски държави и физически и юридически лица, живущи или съ седалище въ неприятелски държави.

Моля г-на докладчика да докладва законопроекта.

Докладчикъ Светославъ Славовъ: Заглавието на законопроекта се измѣня така:

„ЗАКОНЪ

за надзоръ върху имуществата на поданици на неприятелски държави и физически и юридически лица, живущи или съ седалище въ неприятелски държави.

Членъ 1 се заличава.

Членъ 2 става членъ 1: (Чете)

„Чл. 2. За управлението на вземанията и имуществата на лицата, посочени въ чл. 1, Министерскиятъ съветъ назначава администраторъ при Министерството на търговията, промишлеността и труда, по предложение на министъра.

Всички учреждения въ страната, къмъ които администраторътъ се отнася направо, сж длъжни да му оказватъ съдействие.“

Първата алинея на този членъ добива следната нова редакция: (Чете)

„Чл. 1. За управлението на вземанията и имуществата на физически или юридически лица, живущи или съ седалище въ неприятелски държави, Министерскиятъ съветъ, по предложение на министъра на търговията, промишлеността и труда, назначава администраторъ при министерството.“

Председателстващъ Никола Захариевъ: Има думата народниятъ представителъ г-нъ Сотиръ Яневъ.

Сотиръ Яневъ: (Отъ трибуната) Г-да народни представители! Съвсемъ накратко ще кажа нѣколко думи по този законопроектъ.

Велизаръ Багаровъ: Абе, ти си акционеръ!

Сотиръ Яневъ: Не съмъ акционеръ въ тѣзи предприятия. Ти си тамъ и затова можешъ да говоришъ.

Велизаръ Багаровъ: И азъ не съмъ тамъ.

Сотиръ Яневъ: Г-да народни представители! Въпроситъ, които се засѣгатъ въ законопроекта, сж твърде интересни. Макаръ че при приключването на нашата работа въ това последно заседание на третата редовна сесия да не сме много настроени да приказваме, има нѣколко важни въпроси, които смѣтамъ, че трѣбва да бждатъ освѣтлени именно сега.

Чрезъ този законопроектъ за надзоръ върху чуждитъ предприятия българската държава изпълнява единъ дългъ, като поставя подъ контролъ чуждитъ предприятия, създадени на българска територия. Изходното становище на държавата и на законодателя, разбира се, е, щото такива чужди предприятия, които сж създадени въ различни времена у насъ; които при нормални времена сж функционирали и давали печалба на тѣхнитъ собственици, при положението на война не могатъ да продължатъ работата си безъ надзора на държавата. Първо, защото собственицитъ на чужди капитали и на чужди предприятия въ България не могатъ, когато българската държава се намира въ война съ тѣхнитъ държави, да получаватъ печалби отъ българскиятъ граждани, отъ българскиятъ консуматори, отъ произведенията, които се произвеждатъ въ тия предприятия, и, второ, защото положението на война създаде за редица български поданици-търговци, които търгуватъ съ тѣзи държави, съ които сме въ положение на война, известни затруднения — вземанията, които иматъ тукъ-тамъ, сж запорирани, поставени сж подъ контролъ и, следователно, когато единъ день дойде да се ликвидиратъ тѣхнитъ вземания, българската държава трѣбва да държи въ ржцетъ си сжщо реални богатства, реални срѣдства, съ които евентуално да се извърши една компенсация.

Г-да народни представители! Не за пръвъ пътъ става това нѣщо, и този законопроектъ за насъ не е единъ прецедентъ. Ние знаемъ, че и германцитъ направиха сжщото.

Въ Германия има доста предприятия англо-американски, които също така са поставени под надзора на държавата. Единъ принципен въпрос е: трѣбва ли тѣзи предприятия да бъдат изети отъ държавата или пъкъ трѣбва да бъдат поставени под надзоръ? Има държави, както е, напиримѣръ, Финландия, които чисто и просто посегнаха върху чуждитѣ предприятия и ги етатизираха, направиха ги държавни. Тази система не е усвоена нито отъ Германия, нито пъкъ е усвоена, по тоя законопроектъ, отъ България. Не става дума, следователно, за етатизиране, за превръщане на тѣзи предприятия въ държавни, макаръ че въ полза на тая теза могат да се кажатъ много аргументи. Но като се приема, че предприятията се поставятъ подъ контрола, подъ надзора на държавата, трѣбва да ни е ясно въ какво се състои този надзоръ, какъ той ще бъде упражняванъ.

Г-да народни представители! Съгласно чл. 1 отъ обсъждания законопроектъ, предвижда се върху предприятията надзоръ, който ще бъде провежданъ отъ единъ администраторъ, назначенъ отъ Министерския съветъ по предложение на министра на търговията. Какво значи това? Трѣбва да бъде ясно. Надзорътъ, за който се говори въ чл. 1 на законопроекта, какъ ще се упражни, въ какви области на предприятията ще бъде провежданъ? Азъ мисля, че по този въпросъ трѣбва да бъдемъ наясно, за да не се създадатъ недоразумения при прилагането на закона. Като ще гласувамъ за този законопроектъ, азъ разбирамъ, че правата, които ще има администраторътъ върху предприятията, които ще бъдатъ поставени подъ надзоръ, фактически и формално ще отниматъ всички права на управителнитѣ и надзорнитѣ съвети на предприятията. Съ други думи, администраторътъ ще има пълно вето върху решенията и разпореденията на предприятията. Следователно, този надзоръ ще бъде ефикасенъ, защото ще засѣга всестранно дейността на, управителнитѣ и надзорнитѣ съвети на предприятията, когато сж юридически личности. Ако се касае за индивидуални предприятия, чисто и просто ръководителитѣ и директоритѣ се поставятъ въ зависимостъ отъ волята, отъ разпореденията и директивитѣ на държавния администраторъ. Върху това споръ нѣма.

Обаче, г-да народни представители, поставя се другъ въпросъ: този администраторъ, който ще бъде предложенъ отъ министра на търговията и ще бъде назначенъ отъ Министерския съветъ, кой ще бъде, какъвъ ще бъде, на какви качества трѣбва да отговаря? Г-нъ министърътъ на търговията въ заседанието на парламентарната комисия по Министерството на търговията вчера е лансиралъ мисълта, че той има предвидъ евентуално назначаването на единъ чиновникъ. Г-да народни представители! Азъ искамъ да направя едно възражение срещу това схващане на г-на министра на търговията и да се мотивирамъ защо. Азъ мисля, че въ дадения случай, по-неже се касае за голѣми интереси въ голѣми и важни предприятия, които има предвидъ законопроектътъ, по-неже се касае за извършване на отчети, за компенсиране на голѣми срѣдства, които иматъ български поданици, да кажемъ, въ Америка и Англия, не е редно администраторътъ да бъде единъ обикновенъ чиновникъ. Не бива да се забравя, че единъ обикновенъ чиновникъ, и тогава, когато е натоваренъ съ специална функция, е чиновникъ на дадено ведомство. Напиримѣръ, ако този чиновникъ се вземе отъ Народната банка, той, макаръ и да бъде назначенъ за администраторъ, сѣ остава пакъ чиновникъ на банката.

Азъ смѣтамъ, че нѣма защо да се дава едно такова тѣсно тълкуване на думата „администраторъ“ и да се смѣта, че администраторътъ трѣбва да бъде чиновникъ. Напротивъ, би трѣбовало да се даде едно по-широко тълкуване на тази дума и, да се знае, че, като се казва „администраторъ при Министерството на търговията“, не значи, че това лице трѣбва да бъде непременно чиновникъ. Той може да бъде и вѣщо лице, едно лице отъ индустриалнитѣ срѣди, едно лице отъ банкерскитѣ кръгове, едно лице компетентно, което ще се ползува съ довѣрието на Министерския съветъ и на министра на търговията. Не е необходимо това лице да бъде чиновникъ на българската държава или пъкъ на цѣло отъ държавнитѣ предприятия, каквито имаме. Това е въ интереса на самата работа.

Таско Стоилковъ: Депутатъ-администраторъ.

Сотиръ Яневъ: При едно такова по-широко разбиране, по-широко тълкуване ще дадемъ по-голѣма свобода на министра на търговията и на Министерския съветъ да на-

мѣри подходящо лице, което би могло да се справи съ тази тежка и отговорна задача, която му възлага законътъ.

Ако тѣзи мои схващания се сподѣлятъ и отъ г-на министра на търговията, въ такъвъ случай азъ го моля да направи една декларация, безъ да се измѣня какъвто и да било текстъ на закона. Инакъ законътъ, следъ като бѣше прегледанъ отъ парламентарната комисия и се направила нѣкои поправки, ще постигне целта, за която е предназначенъ.

Председателствуващъ Никола Захариевъ: Има думата г-нъ министърътъ на търговията, промишлеността и труда.

Министъръ д-ръ Славчо Загоровъ: Г-да народни представители! Азъ заявявамъ, че сподѣлямъ схващането на г-нъ Сотиръ Яневъ по разглеждания законопроектъ. (Ръкоплѣскания)

Председателствуващъ Никола Захариевъ: Които г-да народни представители приематъ заглавието и чл. 1 на законопроекта, както се докладваха, моля, да вдигнатъ ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Светославъ Славовъ: Чл. 3 става чл. 2. (Чете)

„Чл. 2. Всички сдѣлки, сключени съ лицата, посочени въ чл. 1, следъ обнародването на настоящия законъ сж нищожни по право.

Такива сж и всички сдѣлки, сключени отъ казанитѣ лица следъ сключване дипломатическитѣ сношения съ неприятелската държава до влизането на тоя законъ въ сила.

Забранява се и се счита по право нищожно изпълнението въ полза на горнитѣ поданици и лица на парични и други задължения, произходящи отъ сдѣлки, сключени дето и да било отъ български поданици преди сключването на дипломатическитѣ сношения съ неприятелската държава.“

Първата и втората алинеи на този членъ се заличаватъ и замѣнятъ съ следнитѣ две алинеи: (Чете)

„Всички сдѣлки, сключени съ лицата, посочени въ чл. 1, следъ обнародване постановлението на Министерския съветъ, по чл. 15 отъ настоящия законъ, сж нищожни по право.

Нищожни сж и всички сдѣлки, сключени отъ казанитѣ лица следъ сключване на дипломатическитѣ сношения съ неприятелскитѣ държави, посочени въ същото постановление на Министерския съветъ, до влизането на тоя законъ въ сила, ако не бъдатъ утвърдени, съгласно чл. 10 отъ настоящия законъ.“

Председателствуващъ Никола Захариевъ: Които приематъ чл. 2, както се докладва, моля, да вдигнатъ ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Светославъ Славовъ: Чл. 4 става чл. 3. (Чете)

„Чл. 3. Считатъ се заповорани всички вземания и движими имущества на лицата, посочени въ чл. 1.

Налата се обща възбрана върху недвижимитѣ имущества на казанитѣ лица. Вписването на тая възбрана става отъ съответния нотариусъ по искане на администратора при Министерството на търговията, промишлеността и труда.

Търговскитѣ, индустриалнитѣ и миннитѣ предприятия, принадлежащи на сключитѣ лица, или въ които тѣ участвуватъ, се поставятъ подъ държавенъ контролъ. Тоя контролъ се упражнява отъ администратора, чрезъ особени назначени отъ него органи, за смѣтка на предприятията.

Търговскитѣ предприятия, обаче, могатъ да бъдатъ ликвидирани по начинъ, определенъ съ наредба, издадена съгласно чл. 18 отъ настоящия законъ.“

Въ третата алинея на този членъ, на дветѣ мѣста, думата „контролъ“ се замѣня съ думата „надзоръ“, а въ края на алинеята се прибавя следниятъ текстъ: „Въ този надзоръ могатъ да бъдатъ назначени лица отъ заварения персоналъ на предприятията, стига да сж българи и български поданици.“

Въ началото на четвъртата алинея думата „Търговскитѣ“ се замѣня съ думата „Горнитѣ“, предъ думата „ликвидирани“ се поставя „и“ и думитѣ „чл. 18“ ставатъ чл. 17“.

Председателстваващ Никола Захариев: Които приемат чл. 3, както се докладва, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Светославъ Славовъ: Чл. 5 става чл. 4. (Чете)

„Чл. 4. Лицата, посочени въ чл. 1, които притежават вземания, движими и недвижими имущества, както и лицата, които пазят, държат, владят или управляват договорно или доброволно каквото и да е тѣхно имущество, сѫ длъжни да ги деклариратъ предъ администратора до 30 априлъ 1942 г.

За участието на лицата, посочени въ чл. 1 въ търговски, индустриални и минни предприятия, независимо отъ декларацията, подадена отъ лицата, посочени въ предшествуващата алинея, такава декларация се подава и отъ съдружниците или управителитъ на самитъ предприятия, които посочватъ размѣра на това участие.“

Въ края на първата алинея датата „30 априлъ“ става „31 май.“

Председателстваващ Никола Захариев: Които приематъ чл. 4, както се докладва, моля, да вдигнатъ ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Светославъ Славовъ: Чл. 6 става чл. 5. (Чете)

„Чл. 5. Българскитъ поданици и физически и юридически лица съ постоянно мѣстожителство или седалище въ страната, които иматъ каквито и да сѫ задължения къмъ лицата, посочени въ чл. 1, сѫ длъжни въ сѣщия срокъ да деклариратъ предъ администратора тия задължения, като означаватъ дали тѣ сѫ срочни, безсрочни или условни и, ако сѫ срочни или условни, да посочатъ падежа на задължението, или условието, при сѣждането на което се поражда задължението.“

Председателстваващ Никола Захариев: Които приематъ чл. 5, моля, да вдигнатъ ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Светославъ Славовъ: Чл. 7 става чл. 6. (Чете)

„Чл. 6. Сключенитъ сдѣлки отъ датата на сключване дипломатически сношения съ неприятелската държава до влизане въ сила на настоящия законъ, имащи за предметъ вземания, движими или недвижими имущества на лицата, посочени въ чл. 1, които сдѣлки, съгласно алинея втора на чл. 2, сѫ нищожни по право, или задължения къмъ тѣзи лица, се деклариратъ въ сѣщия срокъ отъ придобилитъ тѣзи имущества или погасилитъ задълженията си.“

Въ този членъ думитъ „които сдѣлки, съгласно алинея втора на чл. 2, сѫ нищожни по право“ се заличаватъ, а следъ думитъ „се деклариратъ“ се прибавятъ думитъ „предъ администратора“.

Председателстваващ Никола Захариев: Които приематъ чл. 6, както се докладва, моля, да вдигнатъ ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Светославъ Славовъ: Чл. 8 става чл. 7. (Чете)

„Чл. 7. Всѣкакви бъдещи печалби, дивиденди, комисиони, лихви отъ влогове, наеми отъ имоти, застраховки и каквито и да е други вземания или придобити имущества на лицата, посочени въ чл. 1, се считатъ за запорирани и се деклариратъ предъ администратора въ срокъ отъ единъ месецъ отъ деня, въ който сѫ станали изискуеми.“

Председателстваващ Никола Захариев: Които приематъ чл. 7, моля, да вдигнатъ ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Светославъ Славовъ: Чл. 9 се заличава.

Чл. 10 става чл. 8. (Чете)

„Чл. 8. Изпълнението на каквито и да е задължения къмъ лицата, посочени въ чл. 1 отъ българскитъ поданици и физически или юридически лица съ постоянно мѣстожителство или седалище въ страната, е действително, само ако то бѣде направено съ разрешение и по начина, опредѣленъ отъ администратора.“

Председателстваващ Никола Захариев: Които приематъ чл. 8, моля, да вдигнатъ ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Светославъ Славовъ: Чл. 11 става чл. 9. (Чете)
„Чл. 9. Лицата, посочени въ чл. 1, или лицата, които управляватъ договорно или доброволно каквито и да е тѣхно имущество, могатъ да сключватъ сдѣлки, отнасящи се до управлението на това имущество съ разрешение и по начинъ, опредѣленъ отъ администратора.“

Въ този членъ думитъ „договорно или доброволно“ се заличаватъ, а думитъ „до управлението на“ ставатъ „до управлението и разпореждането съ“.

Председателстваващ Никола Захариев: Които приематъ чл. 9, както се докладва, моля, да вдигнатъ ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Светославъ Славовъ: Чл. 12 става чл. 10. (Чете)

„Чл. 10. Нищожността на сдѣлките, посочени въ чл. 3, алинея втора, отпада при особено решение на администратора, одобрено отъ министра на търговията, промишлеността и труда.

Думитъ „чл. 3“ ставатъ „чл. 2“.

Председателстваващ Никола Захариев: Които приематъ чл. 10, както се докладва, моля, да вдигнатъ ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Светославъ Славовъ: Чл. 13 става чл. 11. (Чете)

„Чл. 11. Изплащането на парични задължения става само въ Българската народна банка. Когато задължението не е въ лева, изплащането трѣбва да стане въ дължимата чужда валута, ако тя е свободна, или въ друга, одобрена отъ банката чужда валута съ съгласието на администратора, или въ лева по курса на деня.

При изплащане въ лева на задължения въ чужда валута дължникътъ внася още 35% премия и 1/2% комисиона. Премията се събира безъ огледъ на сключуващитъ въ дни на плащането наредби на Българската народна банка.

Постъпилитъ въ Българската народна банка суми се минаватъ по една сѣтка на държавата, която може да бѣде прехвърлена на лихвена сѣтка на Българската земедѣлска и кооперативна банка, по нареждане на администратора.“

Председателстваващ Никола Захариев: Които приематъ чл. 11, моля, да вдигнатъ ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Светославъ Славовъ: Чл. 14 става чл. 12. (Чете)

„Чл. 12. Вземанията на българскитъ кредитори къмъ неприятелски държави могатъ да се изплащатъ съ събрания суми, съгласно чл. 13 отъ настоящия законъ, като държавата встъпи въ правата на кредиторитъ.

Такива изплащания се допускатъ по предложение на министра на търговията, промишлеността и труда, одобрено отъ Министерския съветъ.“

Въ този членъ думитъ „къмъ неприятелски държави“ се заличаватъ и замѣнятъ съ думитъ „отъ лицата, посочени въ чл. 1“, а думитъ „чл. 13“ ставатъ „чл. 11“.

Председателстваващ Никола Захариев: Които приематъ чл. 12, както се докладва, моля, да вдигнатъ ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Светославъ Славовъ: Чл. 15 става чл. 13. (Чете)

„Чл. 13. Когато се намѣри за умѣстно, може съ наредба, издадена съгласно чл. 18 отъ настоящия законъ, да се поиска принудително изплащане за изискуемитъ задължения къмъ лицата, посочени въ чл. 1.

Въ такъвъ случай, ако задължението не се изплащатъ въ дадения срокъ, тѣ се събиратъ принудително въз основа на заповѣдь, издадена отъ администратора. Заповѣдта се изпълнява по реда на събиране прѣжитъ данъци.“

Въ първата алинея думитъ „чл. 18“ ставатъ „чл. 17“.

Председателстваващ Никола Захариев: Които приематъ чл. 13, както се докладва, моля, да вдигнатъ ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Светославъ Славовъ: Чл. 16 става чл. 14. (Чете)

„Чл. 14. За неизпълнение разпореденията на този закон и издадените въз основа на чл. 13 от същия закон наредби, както и за невърно дадени сведения по приложението му въ каквато и да е форма, виновните се наказват с тъмничен затвор до три години и глоба до 1000.000 л., или с едното от тях две наказания.“

Въ този член думите „чл. 18“ стават „чл. 17“, а въ края се прибавя текстът: „Смътът може да постанови и конфискация на недеklarирани и укрити вземания и имоти.“

Председателстващъ Никола Захариев: Които приемат чл. 14, както се докладва, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Светославъ Славовъ: Чл. 17 става чл. 15. (Чете)

„Чл. 15. Министерскиятъ съветъ определя къмъ кои неприятелски страни и въ какъвъ размѣръ ще бждатъ прилагани постановленията на настоящия законъ.“

Въ този членъ думата „страна“ се замѣня съ думата „държава“.

Председателстващъ Никола Захариев: Които приемат чл. 15, както се докладва, моля, да вдигнатъ ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Светославъ Славовъ: Новъ чл. 16. (Чете)

„Чл. 16. Отъ действието на настоящия законъ се изключватъ държавните учреждения, държавно-автономните учреждения и общините.“

Председателстващъ Никола Захариев: Които приемат новия чл. 16, както се докладва, моля, да вдигнатъ ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Светославъ Славовъ: Чл. 18 става чл. 17. (Чете)

„Чл. 17. Въ духа на този законъ и за определяне подробна службата на администратора, министерствъ на търговията, промишлеността и труда може да издава наредби, одобрени отъ Министерския съветъ.“

Председателстващъ Никола Захариев: Които приемат чл. 17, моля, да вдигнатъ ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Законопроектътъ е приетъ на второ четене.

Дневниятъ редъ е изчерпанъ.

Има думата г-нъ министър-председателъ.

Министър-председателъ Богданъ Филковъ: (Посрещатъ съ ржкоплѣскания)

Г-да народни представители! Въ днешното заседание на Народното събрание мога да ви съобща, че Негово Величество Царьтъ е благоволил да утвърди всички закони и решения, които бѣха гласувани отъ васъ презъ последната сесия на Събранието. (Ржкоплѣскания)

Азъ имамъ сѣщо така увѣрение, че ще бждатъ утвърдени и ония закони и решения, които бѣха приети презъ последните заседания на Събранието и които по тази причина досега не можахъ да бждатъ утвърдени.

Моля ви сѣщо така да се съгласите, въз основа на чл. 54 отъ правилника за вътрешния редъ на Народното събрание, ония законопроекти, които сѣ вече внесени въ Народното събрание, но които досега не можахъ да бждатъ разгледани, да се считатъ за внесени и презъ следната сесия на Народното събрание.

Г-да народни представители! Съгласно чл. 130 отъ конституцията, Негово Величество Царьтъ благоволи да ме натовари да закрия отъ негово име третата редовна сесия на XXV обикновено Народно събрание.

Въ връзка съ това азъ получихъ отъ Негово Величество Царя следното писмо: (Чете)

„До председателя на Министерския съветъ, министъръ на народното просвѣщение, проф. Богданъ Филковъ.

На основание чл. 130 отъ конституцията, упълномощавамъ Ви да закриете, отъ Мое име, третата редовна сесия на двадесетъ и петото обикновено Народно събрание. София, 22 мартъ, 1942 г. Борисъ III.“

Въ изпълнение на това височайше решение азъ обявявамъ, отъ името на Негово Величество Царя, третата редовна сесия на XXV обикновено Народно събрание за закрыта.

Г-да народни представители! При закриването на третата редовна сесия на XXV обикновено Народно събрание азъ считамъ за мой приятенъ дългъ да ви изкажа преди всичко благодарността на правителството за вашата устрдна-законодателна дейностъ и за рѣшките единодушни, съ които вие подкрепихте всички инициативи на правителството презъ време на изтеклата законодателна сесия. Изключителните времена, които преживява страната ни, налагатъ и вамъ по-големи и по-трудни задължения, съ които вие успѣхте да се справите по единъ напълно задоволителенъ начинъ, като изпълнихте достойно вашия дългъ на народни представители.

Г-да народни представители! Днесъ нашите заседания се преустановяватъ до свикването на следната сесия на Народното събрание. Обаче съ това вашата дейностъ не се преустановява. Вие ще отидете между народа, между вашите избиратели, за да имъ разясните задачите на нашата политика, днешното външно и вътрешно положение на страната, нашите стопански нужди и възможности и въобще всички ония въпроси, които днесъ тъй много ги интересуватъ. Но наредъ съ това азъ не се съмнявамъ, че една отъ вашите първи грижи ще бжде да засилите у народа неговата вѣра въ крайната победа на силите отъ Оста и на тяхните съюзници — победа, въ която ние всички тукъ сме твърдо убедени. (Продължителни ржкоплѣскания)

Пътятъ на България е вече окончателно опредѣленъ, и всѣко отклонение отъ този пътъ може да донесе само поражения и несполуки. Нашата съдба е неразривно свързана съ съдбата на нашите велики съюзници. Успѣхите и напредъкътъ на нашата страна сѣ немислими вънъ отъ рамките на оная нова европейска общностъ, която днесъ се създава съ такива големи усилия по всички бойни полета въ интереса на всички европейски народи и въ интереса на единъ новъ, по-справедливъ редъ въ Европа. Първото условие за установяването на този новъ редъ се заключава въ унищожението на болшевизма, който винаги е билъ най-големиятъ заплаха за Европа и за нейната вѣковна цивилизация. (Продължителни ржкоплѣскания)

Ние днесъ не стоимъ безучастни къмъ борбата, която се води за съдбата на Европа. Защото ние всички имаме ясното съзнание, че свободата и независимостта на нашата страна зависятъ всеобщо отъ изхода на тази борба. Ето защо азъ съмъ убеденъ, че българскиятъ народъ ще бжде винаги готовъ, както той е билъ винаги готовъ и въ миналото, да направи всички усилия и да даде всички жертви, за да запази своята свобода и своята независимостъ, като окаже, въ крага на своите възможности, пълна подкрепа на своите съюзници.

Азъ бихъ желалъ, когато вие отидете утре между вашите избиратели, да имъ дадете преди всичко да разбератъ, че българскиятъ народъ, въ лицето на своята армия, е изпълнилъ досега съ достоинство всички задължения, които му сѣ били възложени въ връзка съ днешните международни събития. (Ржкоплѣскания) Нека той да има ясното съзнание, че днесъ, макаръ и да не воюваме, ние се намираме въ положение на война, съ всички рискове и съ всички опасности, които едно подобно положение носи съ себе си, и че отъ това именно гледище ние трѣбва да преценяваме всички прояви въ нашия днешенъ общественъ и стопански животъ. Като истински войнъ, какъвто той винаги е билъ, българскиятъ народъ и днесъ стои бодро на своя постъ като единъ здравъ елементъ на редъ, стабилностъ и мощъ. (Ржкоплѣскания) Тъкмо въ такъвъ смисълъ той трѣбва да съзира днесъ преди всичко своето предназначение.

Г-да народни представители! Ние всички знаемъ, че българскиятъ народъ има да се бори съ известни мъчности въ своя животъ, че нему се налагатъ известни жертви, че той трѣбва да търпи известни лишения и негодности, които сѣ присъщи на всѣко военно време, въ какъвто и ние живѣемъ. Обаче, когато става дума за тѣзи лишения и жертви, нека не забравяме, че въ тоя моментъ други народи, които сѣ наши съюзници, съ които ние сподѣляме сѣщитъ стремежи и сѣщитъ идеали и на които ние сме задължени въ много отношения, търпятъ лишения и жертви въ несравнено по-големъ размѣръ. Но преди всичко нека не забравяме, че ние понасяме тѣзи лишения и тѣзи жертви въ името на нашите национални идеали, въ името на обединението на българския народъ, което ние никога не бихме могли да постигнемъ безъ мощната подкрепа и приятелско съдействие на нашите велики съюзници, преди всичко на доблестния германски народъ, съ когото ни свързва едно вѣрно бойно дружество още отъ времето на първата свѣтова война (Бурни и продължителни ржкоплѣскания и гла-

сове „Браво!“). Нека не забравяме, че пътът на голъмитъ национални постижения, на трайните придобивки въ живота на народитъ не е никога усъянъ съ рози. Този път — пътът на величието и славата, който единствено може да осмисли съществуването на единъ народъ — води винаги презъ страдания, жертви и неволи. Тъкмо българскиятъ народъ познава много добре тоя пътъ отъ непосредственото свое минало, отъ времето на борбитъ, които той води за своето възраждане и за своето освобождение. Днесъ българскиятъ народъ се намира на единъ не по-малко сѣдбоносенъ завои на своята история, и азъ не се съмнявамъ, че и днесъ той ще успѣе да се справи съ положението не по-малко успѣшно, отколкото въ миналото. (Ржкоплѣскания)

Г-да народни представители! Азъ вече споменахъ, че ние днесъ се намираме въ положение на война. Едно такава положение налага особена бдителност, защото то винаги може да ни донесе известни изненади, известни прояви, съ които ние трѣбва да бѣдемъ въ състояние да се справимъ. Ето защо налага ни се дългъ да бѣдемъ всички напредъ, да бѣдемъ всички на своя постъ, да бѣдемъ винаги готови да посрещнемъ всички възможности, да защитимъ съ всички срѣдства интереситъ на нашия народъ и на нашата страна. Нека не се успиваме отъ известни успѣхи, каквито сме имали досега. Защото времената, въ които живѣемъ, сѣ отъ изключителенъ характеръ, отъ сѣдбоносно значение за бѣдещето на страната ни; тѣ изискватъ отъ насъ върховни усилия, максимални напрежения, за да можемъ да осигуримъ обединението на българския народъ и неговото благоденствие. Нашата задача не е още завършена. Предстои ни още да се справимъ съ голѣми и трудни въпроси, чието благоприятно разрешение ще може да се постигне само съ общи и голѣми усилия. Нашиятъ върховенъ дългъ ни налага въ този моментъ да запазимъ бодъръ нашия духъ, да разгърнемъ и да мобилизираме всички творчески сили на народа ни, да увеличимъ преди всичко до най-голѣми размѣри нашето производство, като използваме всички възможности на нашата богата и благодатна земя, за да осигуримъ нашето съществуване и да гледаме смѣло и съ довѣрие на нашето бѣдеще. Само по таквъ начинъ ние ще се покажемъ достойни за величието на времето, което ние преживяваме. (Ржкоплѣскания)

Ако досега ние можахме да се справимъ успѣшно съ положението, ако ние днесъ виждаме да се осществяватъ нашитъ идеали за една уголѣмена и обединена България, това се дължи преди всичко на обстоятелството, че цѣлиятъ български народъ, следъ премахването на партийния режимъ, се сплоти единодушно около своя Върховенъ вождъ, Негово Величество Царя, който съ такава прозорливостъ и мъдростъ ръководи сѣдбинитъ на народа си. (Ржкоплѣскания)

Ние досега никога не сме преставали да апелираме за единение и сплотеностъ, и днесъ можемъ съ задоволство да констатираме, че нашитъ апели не сѣ били напразно. Както народното представителство, така и цѣлиятъ български народъ, съ малки изключения, се сплоти действително около своя Върховенъ вождъ. Резултатитъ отъ това сѣ днесъ налице. Нека, прочее, ние вървимъ и за въ бѣдеще още по-решително по същия пътъ, за да можемъ да изпълнимъ успѣшно нашата задача докрай и да видимъ цѣлия български народъ обединенъ подъ скиптъра на българския царъ, да върви по пътя на напредъка и успѣха къмъ едно по-свѣтло и щастливо бѣдеще.

Да живѣе Негово Величество Царятъ!

Да живѣе България! (Всички присѣдстваващи въ залата ставатъ прави. Бурни и продължителни ржкоплѣскания и „Ура!“)

Председателстващъ Никола Захариевъ: (Става правъ) Г-да народни представители! Днесъ ние привършихме заседанията на третата редовна сесия. Сесията е приключена. Ние сме честити и горди, че презъ тази историческа сесия гласувахме и приехме първия редовенъ бюджетъ на цѣлокупна обединена България. (Продължителни ржкоплѣскания) Народното представителство, дълбоко проникнато отъ важноста на тия исторически моменти въ живота на народитъ, въ които се изгражда новиятъ редъ на земята, е давало, дава и ще дава пълна и абсолютна подкрепа на правителството на Негово Величество Царя, за да може то, осланяйки се на обединенитъ усилия на цѣлъ народъ, да извоюва и затвърди подходящото мѣсто за нашата родина и да изгради щастieto и величието на България. (Ржкоплѣскания)

Бюрото съ гордостъ и радостъ констатира, че презъ третата редовна сесия, както и преди, народното представителство бѣ проникнато отъ съзнанието за клетвата, която сме дали предъ свещения образъ на Родината да ѣ дадемъ всичкитъ си сили въ върна и честна служба на отечественитъ интереси. (Ржкоплѣскания)

Обединени около правителството, озарени и вдъхновени отъ мъдрата политика на Върховния ни вождъ, сплотени и единни около трона на българскитъ царе, ние отиваме всрѣдъ народа и всеотдайно и съ ентузиазъмъ ще работимъ за затвърдяване върата на нашия народъ въ мъдростта на Върховния ни вождъ, въ управлението на страната, въ мощта и величието на България и победата на нашитъ велики съюзници. (Продължителни и бурни ржкоплѣскания)

Довиждане!

(Заседанието затворено въ 12 ч. 20 м.)

Подпредседателъ: **НИКОЛА ЗАХАРИЕВЪ**

Секретари: { **АЛЕКСАНДЪРЪ ЗАГОРОВЪ**
АТАНАСЪ ЦВѢТКОВЪ

Началникъ на Стенографското отдѣление: **ДОНЧО ДУКОВЪ**